

ZPÁTKY VE ŠKOLE

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, ve spolupráci s Českou školní inspekcí a Národním pedagogickým institutem připravilo pro školy metodické doporučení k opětovnému zahájení prezenční výuky a adaptaci žáků ve škole. Pomáhá školám nastavit pravidla a připravit plán nejenom pro adaptační období, ale také pro pedagogickou práci v posledním čtvrtletí školního roku 2020/2021

PŘED NÁVRATEM

- **Připravte se společně.**
Sepište základní organizační informace k návratu a rozešlete je předem všem zaměstnancům, Pozve zaměstnance na on-line poradě. Proberte provoz školy a plánované změny, protiepidemická opatření i personální kapacity (navazujte na epidemiologický manuál MŠMT)
- **Myslete na děti.**
Požádejte rodiče, aby vás informovali, pokud žák prožil traumatizující událost. Společně se můžete domluvit na správném přístupu k dítěti.
- **Připravte se na krize.**
Dejte dohromady kontakty, na které se mohou učitelé obracet s žádostí o odbornou konzultaci či pomoc – školní poradenské pracoviště, školská poradenská zařízení, neziskové organizace v regionu, linky bezpečí či sociálních služeb pro rodiny.

PRVNÍ TÝDNY ZPÁTKY VE ŠKOLE

- **Nespěchejte.**
Pojměte období bezprostředně po návratu do školy jako období adaptační. To může trvat různou dobu, nejméně však první týden. Adaptačním obdobím musí projít každá třída.
- **Žádné tlaky.**
V průběhu adaptačního období platí, že se nepíše písemky a nezkouší se, neprobíhá známkování ani jiná forma sumativního hodnocení, a nejsou zadávány žádné domácí úkoly.
- **Mluvte s žáky.**
Zařazujte pravidelně třídní setkání/třídnické hodiny. Zde může každý mluvit o tom, jak situaci vnímá, co prožívá, co potřebuje – např. v čem distanční výuka vyhovovala a co bylo naopak těžké, na co se nejvíce těšil, čeho se obává, s čím by chtěli pomoci.

ZPÁTKY DO ŠKOLY

■ **Buďte na pozoru.**

Zpozorněte, pokud se někteří žáci nechtějí zapojovat, sdílet s ostatními, opakovaně se u nich objevuje nepozornost, vzdor, agrese, neadekvátní reakce na běžné podněty. Mohou to být „varovné signály“ psychických obtíží. Zásadní je včasné zajištění potřebné podpory. (viz metodické doporučení).

■ **Vnímejte.**

Tisíce žáků se nedařilo do výuky na dálku dostatečně zapojovat. Nabídněte individuální podporu, zahajte pedagogickou intervenci (viz metodické doporučení), zapojte školního psychologa, výchovného poradce. Je nutné pokusit se předejít jejich možnému vypadnutí ze vzdělávání cílenými opatřeními.

■ **Pečujte o pedagogy.**

Najděte čas na individuální rozhovory s kolegy, také oni museli skloubit vlastní osobní a profesní život v době nouzového stavu.

■ **Nezapomeňte na rodiče.**

Ti byli blíže školní třídě svých dětí než kdykoli předtím. Informujte je o tom, jaké aktivity škola plánuje, na co se učitelé zaměří. Požádejte rodiče o zpětnou vazbu.

JAK UPRAVIT VYUČOVÁNÍ

■ **Nebojte se změn.**

Distanční vzdělávání musí probíhat podle příslušného RVP (a ŠVP), ale také v míře odpovídající okolnostem. Žáci jsou zase povinni se distančně vzdělávat, přičemž poskytování vzdělávání i hodnocení musí být přizpůsobeny podmínkám žáka. Aktuální vývoj způsobil, že nebylo možné v plném rozsahu dosáhnout všeho, co jednotlivé ŠVP stanovují, proto je třeba upravovat.

■ **Určete si priority.**

Reflektujte období distanční výuky a určete témata, která byla krácena či nebyla vůbec probrána a přitom jsou v plánu na školní rok. Stanovte pro témata nutnou hodinovou dotaci, a pokud potřebná dotace převyšuje hodiny, které jsou k dispozici, redukujte. Minimem je příslušný RVP.

■ **Kombinujte.**

Pokuste se o funkčnější propojování výstupů v naukových předmětech s výstupy ve výchovných oblastech, či o větší návaznost na zájmové vzdělávání. Pokud to nebude stačit, přesuňte témata do následujícího školního roku, do dalšího ročníku. V předmětech výchovného charakteru je možné upustit od některých obsahů a do následujících ročníků je nepřesouvat.

■ **Upravujte ŠVP.**

Změny ve vzdělávacím obsahu promyslete, realizujte nyní vzdělávání v intencích možného a až to půjde, navažte dle platného ŠVP (nejpozději však od školního roku 2021/2022). Určitě ale zpracujte písemně stručnou interní evidenci změn.

ZPÁTKY DO ŠKOLY

■ **Nevynechte rodiče.**

Nezapomeňte na to, že o provedených úpravách v obsahu, metodách i formách vzdělávání by měla škola vhodnými způsoby informovat žáky i rodiče.

■ **Využijte příležitosti.**

V průběhu distanční výuky si učitelé i žáci osvojili práci s digitálními technologiemi při vzdělávání. Zkuste na této zkušenosti začít stavět a zařazovat do výuky práci s výukovými aplikacemi.

JAK HODNOTIT NA KONCI ROKU

■ **Pravidla stále platí.**

Hodnocení žáků na konci školního roku 2020/2021 bude probíhat dle běžných pravidel jako v předchozích letech v souladu s platnou legislativou. Současně je nutné brát na zřetel aktuální situaci a distanční výuku. Specifické podmínky distanční výuky zohledňujte vždy ve prospěch žáka.

■ **Zkuste to jinak.**

Berme hodnocení jako příležitost k zapojení dalších nových a podstatných kritérií, které dokreslují osobnost žáka, dávají vyniknout radě měkkých kompetencí a v neposlední řadě jej dovolují vidět v širším sociálním kontextu. Zaměřte se na identifikaci toho, co žáci znají a umí dalšími metodami, než prostřednictvím testů a následného známkování.

■ **Méně je teď více.**

Hodnoťte pouze odevzdané úkoly, odvedenou práci. Pětka za neodevzdaný úkol nyní není na místě. Cílem je prokázat, že žák učivu rozumí a splňuje očekávaný výstup.

■ **Méně bude více i nadále.**

Zvažujte počet požadovaných podkladů pro hodnocení i dále. Vzdělávání distančním způsobem klade na žáky vysoké nároky v oblasti motivace, má na něj drtivý vliv prostředí a podpora rodiny.

■ **Nehodnocení je krajní možnost.**

U některých žáků bude možná nehodnocených aktivit více. Důsledkem může být až nehodnocení v daném předmětu na vysvědčení, ale to je krajní varianta. Samotné vzdělávání distančním způsobem a související omezený rozsah probraného učiva není důvodem k nehodnocení.

■ **K čemu známky a k čemu slova.**

Pokud jeden předmět hodnotíte známkou i slovně, známkami hodnoťte zejména to, co přesně a objektivně vystihuje podaný výkon žáka, tj. nikoli absence v distanční výuce nebo aktivitu. Tyto aspekty naopak popište slovně a přidejte konkrétní doporučení pro další učení.

■ **Raději slovní hodnocení.**

Zejména u mladších žáků, žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, pro které byla distanční výuka obzvláště náročná, či ve výchovných předmětech. Případně běžnou klasifikaci doplňte slovním hodnocením. (Zákon to umožňuje, jen pozor – tyto formy by měly být zakotveny ve Vašem školním řádu.)

■ **O hodnocení mluvte.**

Komunikujte veškeré změny související s pravidly hodnocení napříč pedagogickým týmem, s rodiči i žáky. Informujte o změnách ve školním řádu a přidejte i vysvětlení důvodu změn, případně konkrétní postupy.